

Enkele leden van het Economisch Comité hebben in februari en september 2023 gesprekken gevoerd met de platforms van de havens Rotterdam (februari) en Antwerpen-Brugge (september) over de afhandeling van binnenvaartcontainers in de zeehavens.

De belangrijkste conclusies van deze gesprekken kunnen als volgt worden samengevat.

Wat betreft de stand van zaken:

- Het optimaliseren van het laden en lossen van de binnenvaartcontainers in de zeehavens is slechts één van de aspecten van het algemene thema van een efficiënte containerbinnenvaart.
- De redenen voor de inefficiëntie in de logistieke keten voor de containers zijn algemeen bekend en de impact voor partijen van de wereldwijde verstoringen in de containerketen is groot
- De inefficiëntie heeft grote negatieve gevolgen voor het containervervoer over de binnenwateren: hoge kosten en financiële verliezen voor de barge operators in de binnenvaart, aantasting van de betrouwbaarheid en “reverse” modal shift.
- De efficiëntie van de verbindingen tussen de zeehavens en het achterland is een essentiële factor voor het succes van het containervervoer over de Rijn.
- De aanscherping van de overlig- en detentievoorwaarden ('demurrage and detention') is een reëel probleem voor de binnenvaart en het multimodale vervoer in het algemeen. In Nederland loopt een onderzoek naar de impact van deze aanscherping op voorwaarden voor de binnenvaart.
- Het beleid van de zeevervoerders met betrekking tot de opslag van lege containers werkt zich negatief uit op de binnenvaartvervoerders en het multimodale vervoer.
- In september 2023 was er geen sprake meer van grote verstoringen in de logistieke keten voor de containers. Het gevoel dat de problemen dringend aangepakt moesten worden, was dus minder en men was van mening dat deze tijd gebruikt zou moeten worden om te anticiperen op mogelijke toekomstige verstoringen en structurele oplossingen voor de lange termijn. Deze adempauze was van korte duur gezien de situatie in de Rode Zee sinds medio november en de aanvallen van de Houthis-rebellen op zeeschepen; dit is een factor die het containervervoer ernstig verstoort.
- Wat betreft het gebruik van digitale tools spelen er problemen met het gebruik en de betrouwbaarheid van de gegevens. Met name de expediteurs ('freight forwarders'), die op de markt voor de logistiek met het achterland rechtstreeks concurreren met de zeevervoerders ('merchant haulage vs. carrier haulage'), lijken bijzonder terughoudend te zijn.

Wat betreft de oplossingen en de rol van de verschillende partijen:

- Na een gedetailleerde bespreking lijken alle oplossingen die in de bijlage genoemd worden, relevant te zijn.
- Het scheppen van een klimaat van vertrouwen tussen alle partijen is een belangrijke factor voor het uitwerken van manieren om te komen tot een efficiëntere afhandeling van de binnenvaartcontainerschepen in de havens.
- Het opzetten van specifieke infrastructuur voor de afhandeling van binnenvaartcontainers in de zeehavens maakt onderwerp uit van verschillende initiatieven, maar dit neemt tijd in beslag.
- Ondanks de genoemde problemen zullen de digitale tools naar verwachting bijdragen aan de bevordering van de real time uitwisseling van informatie tussen alle partijen van de logistieke keten en het centraal / integraal plannen van binnenvaartschepen in de zeehaven. Het RPIS (RiverPorts Information System) en Nextlogic is een initiatief in deze zin.

- De maatregelen die tot doel hebben de modal shift naar de binnenvaart te bevorderen zijn van cruciaal belang en kunnen verder ondersteund worden door overheidsingrijpen. Deze rol ligt vooral in de uitoefening van invloed om wijzigingen in de regelgeving te bewerkstelligen (bijvoorbeeld met betrekking tot het overlig- en detentiebeleid), maar ook de overheidsfinanciering, bewustmaking en politieke initiatieven voor de modal shift en betrouwbaarheid van de waterweg horen hierbij.
- De zeehavens (lees de havenbedrijven/ port authorities) spelen een essentiële rol om partijen samen te brengen om het laden en lossen van binnenvaartcontainers in de havens efficiënter te maken.
- De rol van de CCR bestaat er voornamelijk uit een platform te bieden voor overleg op internationaal niveau om wegen te zoeken die de modal shift en de betrouwbaarheid en robuustheid van de waterweg (en sluizen en bruggen) bevorderen, aangezien deze aspecten rechtstreeks verband houden met de ontwikkeling van het containervervoer op de Rijn.
